

Hyvät ystävät, arvoisat juhlavieraat,

Aloitin tänään tuoreella tutkimustuloksella, joka mielestäni kertoo jotakin hyvin olennaista suomalaisesta yhteiskunnasta. Ja samalla se kertoo, miksi olemme tänään täällä.

Miina Sillanpään Säätiö kysyi juuri tuhannelta suomalaiselta, kuinka hyvin yhteiskuntamme on varautunut hyödyntämään sitä, että ihmiset elävät toimintakykyisinä ja aktiivisina entistä pidempään. Vastaus oli pysäyttävä.

Vain 16 prosenttia suomalaisista arvioi, että yhteiskuntamme on varautunut tähän erittäin tai melko hyvin. Lähes puolet, 49 prosenttia, arvioi varautumisen huonoksi.

Ajatelkaa tätä hetki. Elämme keskellä yhtä ihmiskunnan historian suurimmista saavutuksista. Ihmiset elävät pidempään, ja yhä useammalla on mahdollisuus aktiivisiin, toimintakykyisiin vuosiin. Olemme tavoitelleet tätä kehitystä sukupolvien ajan. Ja nyt, kun se on todellisuutta, emme oikein tunnu tietävän, mitä tällä saavutuksella tekisimme.

Minusta tässä on jotakin hyvin suomalaista. Olemme taitavia tunnistamaan ongelmia, laatimaan niistä selvityksiä ja laskemaan niiden kustannuksia. Mutta kuinka taitavia olemme tunnistamaan mahdollisuuksia? Entä kuinka rohkeasti uskallamme tarttua niihin?

Tilastokeskuskin kertoi juuri suomalaisten elinajanodotteen kasvusta. Myös poikien elinajanodote on parantunut. Sehän on aivan erinomainen uutinen! Minäkin haluan elää mahdollisimman pitkään. Ja toivon, että saan tehdä niin toimintakykyisenä, uteliaana, oppivana ja mukana elämässä. Uskon, että aika moni teistä jakaa tämän toiveen.

Siksi meitä Miina Sillanpään Säätiössä ihmetyttää, miksi puhumme Suomessa niin usein ikääntymisestä uhkana. Pitkä elämä näyttäytyy julkisessa keskustelussa helposti kasvavina menoina, palvelutarpeena ja julkisen talouden ongelmana. Tällainen puhetapa kaventaa käsitystämme ihmisistä ja heidän mahdollisuuksistaan.

Entä jos kääntäisimme näkökulman kokonaan toisinpäin?

Suomessa on enemmän elämäkokemusta, osaamista ja elämänviisautta kuin koskaan aikaisemmin. Meillä on valtava määrä ihmisiä, jotka ovat rakentaneet tätä maata, ratkaisseet ongelmia, kasvattaneet lapsia, tehneet työtä, perustaneet yrityksiä ja pitäneet huolta toisistaan.

Mitä kaikkea voisimmekaan saada aikaan, jos osaisimme hyödyntää tämän voimavaran nykyistä paremmin?

Juuri tästä kysymyksestä syntyi myös tämänvuotinen innovaatiokilpailumme.

Hyvät ystävät,

Tänään olemme kokoontuneet juhlistamaan ihmisiä, jotka ovat jo tarttuneet tähän haasteeseen.

Etelä-Savo on Suomen ikävoimaisinta aluetta. Täällä pitkäikäistyminen on jo arkipäivää. Täällä myös tiedetään, mitä elämäkokemus, paikallisten yhteisöjen voima ja yhdessä tekeminen voivat parhaimmillaan tarkoittaa. Siksi halusimme tuoda Miina Sillanpään jalanjäljissä - innovaatiokilpailun juuri Etelä-Savoon. Ja siksi tämän vuoden teemaksi valittiin Elämänviisaus liikkeelle.

Kilpailuun saimme 62 ehdotusta. Se on hieno määrä, mutta meille Säätiössä kaikkein merkityksellisintä on se, mitä ehdotusten taustalta löytyy.

Siellä on ihmisiä, jotka ovat huomanneet ympärillään jotakin, mihin pitäisi tarttua. Ihmisiä, jotka ovat kuunnelleet toisiaan, tunnistanee yhteisöjensä tarpeita ja alkaneet miettiä, mitä asioille voisi tehdä.

Joku on nähnyt yksinäisen ihmisen, toinen nuoren, joka kaipaakin rinnalleen kokeneempaa kulkijaa. Kolmas on tunnistanut yhteisön, jossa on valtavasti osaamista mutta liian vähän mahdollisuuksia saada sitä käyttöön.

Näistä havainnoista syntyvät monet kaikkein merkittävimmistä yhteiskunnallisista uudistuksista.

Me puhumme paljon innovaatioista, teknologioista ja uusista palvelumalleista. Kaiken tämän keskellä meidän on hyvä muistaa, että uudistumisen tärkein voimavara on ihminen.

Ihminen, joka uskaltaa ehdottaa jotakin uutta. Ihminen, joka saa muut mukaansa. Ja yhteisö, joka päättää kokeilla, vaikka lopputuloksesta ei ole vielä varmuutta. Juuri tällaisia ihmisiä ja yhteisöjä me haluamme Miina Sillanpään Säätiössä nostaa esiin ja tukea.

Kunnilla on tässä työssä aivan ratkaiseva merkitys.

Kunta on ihmisten ja yhteisöjen kohtaamispaikka. Se on ympäristö, jossa elämme elämäämme, kasvatamme lapsiamme, teemme työtä, harrastamme, osallistumme ja ikäännyimme.

Kunnilla on mahdollisuus nähdä ihmisten elämä kokonaisuutena. Ne voivat tuoda yhteen nuoret ja ikääntyneet, järjestöt ja yritykset, oppilaitokset ja paikalliset yhteisöt. Ja mikä tärkeintä, kunnat voivat avata ovia ihmisten omille ideoille.

Ajattelemme Miina Sillanpään Säätiössä, että tarvitsemme Suomeen yhä enemmän kuntia, jotka uskaltaavat toimia uudenlaisten ratkaisujen mahdollistajina. Kuntia, jotka kysyvät asukkailtaan, mitä nämä haluaisivat muuttaa ja millaisia ratkaisuja he itse voisivat olla rakentamassa.

Kunnan elinvoima syntyy viime kädessä ihmisistä. Heidän osaamisestaan, osallisuudestaan, luottamuksestaan ja halustaan rakentaa yhteistä tulevaisuutta. Siksi olemme erityisen iloisia siitä, että Etelä-Savon kunnat ovat lähteneet mukaan kilpailuumme. Haluamme kiittää myös Etelä-Savon hyvinvointialuetta Eloisaa yhteistyöstä.

Yhteistyön merkitys korostuu juuri nyt, kun kuntien ja hyvinvointialueiden talous on tiukalla. Tarvitsemme uusia tapoja hyödyntää jo olemassa olevia voimavaroja ja vahvistaa ihmisten mahdollisuuksia toimia omissa yhteisöissään.

Uskon, että Etelä-Savosta voi syntyä ratkaisuja, joista koko Suomi voi oppia.

Hyvät juhlavieraat,

Tämä on toinen kerta, kun järjestämme Miina Sillanpään jalanjäljissä -innovaatiokilpailun. Tänä vuonna olemme valinneet viisi voittajatoteutusta ja neljä nopeaa kokeilua.

Miina Sillanpään Säätiö haluaa kiittää lämpimästi kilpailumme raatia:

Mervi Simoskaa, Janne Kinnusta, Juho Järvenpäättä, Markus Hämäläistä ja Heini Utusta. Olette tehneet arvokasta työtä ehdotusten arvioinnissa ja ratkaisujen tunnistamisessa. Hallituksemme puheenjohtaja Riitta Särkelä on toiminut raadin puheenjohtajana.

Erityisesti haluan kiittää kaikkia kilpailuun osallistuneita.

Jokainen ehdotus on osoitus siitä, että ympärillämme on ihmisiä, jotka välittävät yhteisöstään ja haluavat saada aikaan muutosta. Kaikki ehdotukset eivät tällä kertaa saaneet palkintoa, mutta jokainen niistä on arvokas.

Toivon, että tänään syntyy myös uusia kohtaamisia. Että joku löytää yhteistyökumppanin, joku saa ajatukselleen uuden suunnan ja joku rohkaistuu viemään omaa ideaansa eteenpäin.

Meille säätiössä tämä kilpailu on osa suurempaa muutosta, jota haluamme olla rakentamassa. Ja tämä työ jatkuu.

Vuonna 2027 käynnistämme Elämänviisauden silta -toiminnan, jonka ensimmäiset pilottikunnat ovat täällä Etelä-Savossa. Tuomme yhteen nuoret ja kokeneemmat sukupolvet ratkaisemaan kuntien ja paikallisten yhteisöjen tunnistamia haasteita.

Nuoret pääsevät tarttumaan konkreettisiin tehtäviin kokeneempien ihmisten tukemina. Samalla syntyy uudenlaista yhteistyötä, osaamista ja mahdollisuuksia osallistua oman yhteisön tulevaisuuden rakentamiseen.

Kunnat ovat tässä työssä avainasemassa. Ne tuntevat omat yhteisönsä, niiden vahvuudet ja haasteet. Meidän tehtävämme säätiönä on tuoda yhteen ihmisiä, antaa tilaa rohkeille kokeiluille ja auttaa lupaavia ideoita kasvamaan toimiviksi ratkaisuuksi.

Tavoitteemme ulottuu kuitenkin paljon Etelä-Savoa laajemmalle. Haluamme löytää ja kehittää ratkaisuja, joista hyötyy koko Suomi. Aloitamme Etelä-Savon pilottikunnista, opimme yhdessä, arvioimme tuloksia ja laajennamme toimintaa asteittain eri puolille maata.

Ajattelemme Säätiössä, että juuri tällaista uudistumista Suomi tarvitsee. Paikallisista vahvuuksista ja ihmisten omista ideoista voi syntyä valtakunnallisesti merkittäviä ratkaisuja. Etelä-Savo voi näyttää suuntaa sille, kuinka pitkäikäistävän yhteiskunnan mahdollisuudet otetaan käyttöön ja kuinka eri sukupolvet rakentavat tulevaisuutta yhdessä.

Hyvät ystävät,

Haluan lopuksi palata tutkimuksemme tulokseen.

Vain 16 prosenttia suomalaisista arvioi, että olemme varautuneet hyvin hyödyntämään ihmisten pidempää toimintakykyistä elämää. Tämä on meille yhteinen haaste. Mutta samalla se kertoo, kuinka paljon mahdollisuuksia meillä on vielä käyttämättä.

Me Miina Sillanpään Säätiössä haluamme nähdä Suomen, jossa pitkä elämä on voimavara ja jossa jokaisella ihmisellä on mahdollisuus osallistua, vaikuttaa ja olla merkityksellinen läpi elämänsä.

Tänään meillä on ilo juhlia ihmisiä, jotka tekevät tästä ajatuksesta totta. Teidän työnne osoittaa, että yhteiskunnalliset uudistukset voivat alkaa pienistä havainnoista, rohkeista ideoista ja ihmisten halusta tehdä yhdessä.

Lämpimät onnittelut kaikille palkittaville ja suuri kiitos jokaiselle mukana olleelle.

Meillä on valtava määrä elämänviisautta. Nyt on aika saada se liikkeelle. Kun sukupolvet kohtaavat, syntyy tulevaisuus.

Kiitos!